

Výroční zpráva Městské knihovny Mariánské Lázně za rok 2024

Stručné shrnutí činnosti organizace v roce 2024

Městská knihovna zajišťuje výpůjční, reprografické a informační služby, v systému knihoven ČR patří k základním, s univerzálním knihovním fondem. Také vykonává kulturní a vzdělávací činnost. Zpřístupňuje, udržuje a chrání knihovní fond, který ke konci roku 2024 čítal 58 885 různých druhů dokumentů. Knihovnu navštívilo v loňském roce 25 189 uživatelů, kteří za registrační a sankční poplatky zaplatili 265 894,- Kč. Celkem se zaregistrovalo 1 646 čtenářů, kteří si vypůjčili 51 621 knih, e-knih, deskových her, periodik atd. Do knihovního fondu bylo zakoupeno 1 472 nových knih, odepsáno bylo 3 255 knih – jedná se o knižní fond Balneologické knihovny, která byla v průběhu roku stěhována do Městského muzea a to postupně, při zachování veškerých bibliografických záznamů. Naši čtenáři stále jednoznačně preferují knihy v tištěné podobě, i když v roce 2024 vrostl na dvojnásobek počet výpůjček elektronických knih, které lidé čtou nejčastěji na mobilech. Mnoho čtenářů vítá možnost číst knihy na svých zařízeních bez nutnosti fyzické návštěvy knihovny. Bylo nutné navýšit předplatné e-výpůjček u portálu Palmknihy. Výrazným trendem je nárůst posluchačů audioknih, které jsou k dispozici ve studovně. Z námi nabízených služeb mají naši uživatelé největší zájem o doporučení vhodné četby, konzultace k práci s počítačem a internetem, besedy s autory, hojně je využívána možnost scanování a tisku. Oblíbený je i výprodej knih v pravidelně pořádaném antikvariátu. Knihovna je zapojena do projektu DNNT (díla nedostupná na trhu). Registrovaní čtenáři naší knihovny mají možnost si vzdáleně přečíst plné texty dokumentů nedostupných na trhu.

Kulturní a vzdělávací akce

Celkem bylo v roce 2024 uspořádáno 182 kulturních a vzdělávacích akcí. Převážná část akcí byla uskutečněna pro školní kolektivy v rámci rozvíjení čtenářské gramotnosti dětí - celkem 147 akcí pro 2 673 žáků.

Pro nejmenší čtenáře

Bookstart - S knížkou do života

V rámci projektu Bookstart S knížkou do života u nás v roce 2024 proběhlo celkem 7 Čítárniček pro předškoláky a jejich maminky. Program je zahájen zpravidla dramatizací vybrané knížky žáky Literárně dramatického oboru Základní umělecké školy F. Chopina Mariánské Lázně (někdy se zúčastní až 12 dětských herců), které trvá asi 20 minut, po té následuje společné povídání o tématu knihy a s pomocí maminek i vyrábění.

20. 2. 2024 – divadelní představení z knihy Neobyčejná dobrodružství deseti ponožek, vyrábění veselých ponožek
19. 3. 2024 - divadélko -Vílí pohádky, vyrábění papírových kraslic, povídání
16. 4. 2024 - Bylinkové pohádky – děti se seznámily s říší bylinek a jejich účinků + společná velká jarní omalovánka
21. 5. 2024 - Divadélko - Zachraň tu knihu + letní výzdoba na nástěnku
17. 10. 2024 – divadelní představení knihy - Zlé semínko - humorný i dojemný příběh o síle vůle, který inspiruje děti i dospělé změnit se k lepšímu.
21. 11. 2024 – prezentace knížky Úsměv pro žabku – příběh o síle láskyplného úsměvu.
19. 12. 2024 - vánoční představení, vyrábění vánočních stromečků.

Pro žáky základních škol

Tematické workshopy

Pohádky, báje, lidová slovesnost – v roce 2024 byl workshop uskutečněn celkem 3x pro 67 účastníků

Kreativní poezie – celkem 2 akce pro 24 účastníků

Cestování a cestopisy – proběhl 3x pro 90 žáků s doprovodem

Charakteristika, popis – než začnete psát sloh – celkem 2x pro 58 účastníků

Komiks – je nejoblíbenější, uskutečnil se celkem 8x pro 183 účastníků

Workshop - horory, sci-fi, fantasy -1x pro 30 účastníků

Jak by se hrál Shakespeare dnes – celkem 3 setkání pro 96 účastníků

Další pořady pro žáky základních škol byly zaměřeny na seznámení s knihovnou, výběr knih ke čtení, společné čtení a vyprávění, práci s pohádkovými kartami, připraveno bylo i několik únikových her a adventní stezka.

Tradiční akce

22.3 a 23. 3. 2024 knihovnice z dětského oddělení zorganizovali místní kolo soutěže ve čtení a porozumění textu s názvem Nekotám, čtu! Naše čtenářka Charlotte Bervidová (na obrázku uprostřed) zvítězila i v následném krajském kole v Krajské knihovně Karlovy Vary dne 26. 4. 2024.

Od 3. 6. do 5. 6. 2024 proběhla série obřadů Pasování prvňáčků na čtenáře. Po té, co žáci 1. tříd ze všech ZŠ ve městě vysvobodili princeznu, obdrželi členství v knihovně zdarma na 1 rok a knižní dárek. V rámci festivalu Knižní lázně a nakladatelství Pink box se konala již podruhé Filozofická dílna pro děti.

18. 5. 2024 Hry bez hranic aneb Knihovníci dětem v naší knihovně

Velkou výzvou pro nás byla organizace 16. ročníku tradiční soutěže pro dětské čtenáře knihoven našeho regionu - Hry bez hranic. Téma bylo VODA A PRAMENY. Celé soutěžní klání se mělo uskutečnit na kolonádě Ferdinandova pramene, ale kvůli nepříznivému počasí jsme byly nuceny připravit zázemí pro všech téměř 90 účastníků v naší knihovně. Hry zahájil 2. místostarosta města Mariánské Lázně Mgr. Miloslav Pelc a ředitelka knihovny. Poté se jednotlivá družstva prezentovala krátkým vystoupením v maskách a kostýmech. K vidění byly scénky, bojové pokřiky, erby i krátké pohádky na téma voda, lázně a prameny.

Soutěžního klání se zúčastnilo 12 knihoven z regionu (OK Božičany, OK Dalovice, MK F. Lázně, MK H. Slavkov, MK Cheb, MK Chodov, OK K. Poříčí, MK Kraslice, MK M. Lázně, MK Nejdek, MK N. Sedlo a MK Sokolov). Každá knihovna vyslala 4členné družstvo složené ze čtenářů dětských oddělení ve věku 8 – 12 let.

V nejrůznějších místnostech knihovny od sklepa až po půdu na děti čekalo celkem 10 stanovišť, na jejichž přípravě se podíleli knihovníci za zapojených knihoven. Mezi úkoly patřila např. stavba věže z knížek, hádání záhadných předmětů, poznávání významných míst v Mariánských Lázních, petanque, hra se slovy, poznávání bylinek a příprava léčivého „pramene“.

Doprovodný program připravily děti z Literárně dramatického oboru ZUŠ v Mariánských Lázních, které zahrály krásnou pohádku Michala Čunderleho Už nikdy nebudu spát v rákosí.

Celý den končil vyhlášením výsledků. Tým Městské knihovny Mariánské Lázně – Tučňáci - ve složení Charlotte Bervidová, Mercedes Kučerová, Anna Nykodymová a Hynek Smrčka vybojoval 2. místo za prezentaci a 3. místo v hlavní soutěži. Potěšilo nás, že celé klání bylo jak samotnými dětmi, tak i ze strany Krajské knihovny Karlovy Vary a všech zúčastněných knihoven vyhodnoceno velmi pozitivně.

Pro seniory

Kromě 2. semestrů Virtuální univerzity 3. věku – zimní semestr Gian Lorenzo Bernini – genius evropského baroka a letní semestr Santini, v září zahájili Univerzitu třetího věku Západočeské univerzity v Plzni studijní obor První republika – život a události vedenou PhDr. Danielem Švecem, který pro všechny zájemce připravil navíc ještě v lednu přednášku Filmové hvězdy 1. republiky. Vyzkoušet si Ozdravnou jógu mohli senioři na naší besedě s autorkou stejnojmenné knihy Janou Rachno.

Beseda s knihou Ozdravná jóga pro seniory

Pro všechny

Vysokou návštěvnost zaznamenala beseda úspěšného regionálního autora knih o Krušných horách Štěpána Javůrka. Pokračovala rovněž série cestopisných přednášek ing. Petra Bořila, autorského čtení regionální autorky Alenky Vávrové se zúčastnil spisovatel Vladimír Páral. Již podruhé nás navštívila PhDr. Běla Janošíková se svojí přednáškou na módním molu lázeňských kolonád.

Výsledek hospodaření

Náklady

Náklady na nákup knih byly navýšeny o 77 tisíc z důvodu nárůstu počtu výpůjček elektronických knih. Byly navýšeny náklady na opravy - z rezervního fondu bylo čerpáno 36 000 Kč, aby mohla být dokončena výměna zářivek za LED zdroje ve všech provozních místnostech knihovny, což se projevilo snížením nákladů na elektřinu. Z důvodu legislativních změn se na polovinu snížily zákonné sociální náklady na FKSP. Byla obnovena výpočetní technika a to jak počítače s připojením na internet pro čtenáře ve studovně, tak všechny počítače na výpůjčních pultech pro knihovnice, PC v ředitelně a byl zakoupen nový notebook na promítání. Důvodem výměny byl zastaralý hardware, který by neumožnil přechod na operační systém Windows11 v roce 2025. Na tento projekt byly rovněž čerpány prostředky z rezervního fondu a to 112 000,- Kč. Skutečné náklady z DDHM se tím oproti plánovanému rozpočtu zdvojnásobily.

Výnosy

Došlo k navýšení výnosů za knihovnickou činnost z důvodu změny ceníku od 1. 1. 2024 - zvýšení registračního poplatku pro děti, dospělé i důchodce. Ze strany čtenářů jsme nezaznamenali žádné negativní reakce na zdražení registračních poplatků a výnosy v oddělení pro děti a dospělé se zvýšily o 20 000,- Kč. Zvýšené tržby jsme evidovali za reprografické služby ve studovně, za vstupné a kurzovné na kulturně vzdělávací akce, které v knihovně pořádáme. Pokles vykazují výnosy z pronájmu a za knižní dary.

Hospodaření knihovny skončilo v roce 2024 s kladným hospodářským výsledkem, který byl téměř stejný jako v předchozím roce. Výsledek hospodaření činil 120 377,- Kč, z toho výnosy za hlavní činnost (registrační poplatky, upomínací výlohy) byly 60 171,- Kč a výnosy za hospodářskou činnost 60 206,- Kč (pronájmy, antikvariát, prodej kávy, kopírování, scanování, internet). Tento hospodářský výsledek lze považovat za vyrovnaný, byl rozdělen do fondu odměn ve výši 24 075,- Kč a do rezervního fondu ve výši 96 302,- Kč.